

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу Сепеди Гуамана Дієго Фернандо на тему: «Протиризикове управління стейкхолдерами організаційних проектів у сфері обслуговування літаків в умовах поведінкової економіки», подану на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.13.22 – управління проектами та програмами

Актуальність теми досліджень. Актуальність проектної діяльності у сфері технічного обслуговування і ремонту літаків обумовлюється рядом факторів: прогнозованим ростом повітряних перевезень; збільшенням поставок літаків, щоб задовольнити попит, що зростатиме; та більшою кількістю літаків, які потребуватимуть технічного обслуговування і ремонту. Отже, зростатиме затребуваність підприємств, які надають послуги у сфері технічного обслуговування і ремонту літаків. При цьому велику роль відіграє управління ризиками при організації такого проекту, зокрема ризиками, пов'язаними зі стейкхолдерами проекту. Дисертаційне дослідження здобувача, спрямоване на впровадження сучасних моделей та методів управління ризиками та стейкхолдерами проектів, є актуальним. Дисертація відповідає тематичній спрямованості наукових розробок, що здійснювались в Університеті економіки та права «КРОК» у рамках держбюджетної науково-дослідної роботи «Розробка моделей, методів та креативних технологій управління ризиками проектів бізнесу» (№ ДР 0116U005033).

Аналіз структури дисертації та зміст її розділів.

ЛДУБЖД	
Вх. №	858
07.09.2010 р.	
КІЛЬКІСТЬ АРКУШІВ:	
осн. док.	9
додат.	

Дисертаційна робота складається з чотирьох розділів і трьох додатків, має список використаних джерел з 209 найменувань. Загальний обсяг роботи – 182 сторінки, у тому числі 112 сторінок основного тексту.

У **вступі** наведено актуальність науково-прикладного дослідження; зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; мету та завдання дослідження; об'єкт, предмет і методи дослідження; наукову новизну і практичну цінність одержаних результатів; особистий внесок здобувача; інформацію про реалізацію, апробацію та публікацію результатів.

У **першому розділі** проведено загальний аналіз розвитку авіації, моделі підприємств, які надають послуги з технічного обслуговування літаків, окреслено їх особливості та основні проблеми, з якими стикаються такі підприємства у своїй діяльності. Запропоновано нове визначення: організаційний проект у сфері обслуговування літаків – створення нового підприємства із надання послуг з обслуговування літаків з метою забезпечення ефективності їх експлуатації в умовах обмеженого часу та ресурсів.

Визначено перелік стейкхолдерів організаційного проекту у сфері обслуговування літаків. Проведено ідентифікацію ризиків стейкхолдерів, що можуть виникати в процесі реалізації організаційного проекту у сфері обслуговування літаків. Визначено основні фактори поведінкової економіки під час управління стейкхолдерами організаційного проекту у сфері обслуговування літаків.

У **другому розділі** проведено ідентифікацію стейкхолдерів організаційного проекту у сфері обслуговування літаків і аналіз їх впливу на проект за допомогою застосування існуючих моделей

ідентифікації та оцінювання стейкхолдерів. Розроблено модель оточення організаційних проектів у сфері обслуговування літаків.

Побудовано інформаційну модель і шаблонний варіант організаційної структури проекту для відображення якісної та своєчасної комунікації команди проекту зі стейкхолдерами під час планування та реалізації організаційного проекту у сфері обслуговування літаків.

У **третьому розділі** представлено удосконалений метод PESTLE-аналізу за рахунок введення BE-фактору, матриця ризиків стейкхолдерів і таргетний метод протиризикового управління стейкхолдерами організаційного проекту у сфері обслуговування літаків.

Покрокові етапи застосування таргетного методу протиризикового управління стейкхолдерами організаційного проекту з обслуговування літаків полягає у виявленні найбільш критичних ризиків серед тих, які віднесено до категорії критичних. Запропонований метод таргетує найбільш критичні ризики не в цілому, а щодо конкретного стейкхолдера, що дозволяє приймати більш ефективне рішення щодо управління стейкхолдерами проекту.

У **четвертому розділі** представлено практичне застосування моделей та методів протиризикового управління організаційними проектами в умовах поведінкової економіки, яке виконано на прикладі проекту «Створення підприємства з обслуговування літаків на базі Міжнародного аеропорту «Бориспіль»».

Завдяки застосуванню розроблених моделей та методів протиризикового управління стейкхолдерами організаційного проекту у сфері обслуговування літаків дозволило знизити рівень непередбачених витрат та часові витрати.

Наукова новизна отриманих результатів. В цілому, дисертаційна робота є завершеною науковою працею, в якій отримано нові наукові результати, що мають практичне значення.

В роботі одержані наступні нові наукові результати. Вперше розроблено концептуальну модель оточення організаційного проекту з врахуванням впливу факторів поведінкової економіки на проект; запропоновано таргетний метод протиризикового управління стейкхолдерами організаційного проекту у сфері обслуговування літаків. Удосконалено класичний метод PESTLE-аналізу за рахунок введення нових факторів поведінкової економіки. Дістало подальший розвиток інформаційна модель взаємодії стейкхолдерів організаційних проектів у сфері обслуговування літаків.

Основні наукові результати, які представлені в дисертації, отримані здобувачем у період з 2015 по 2019 рік.

Наукові результати дисертації повною мірою відображені в публікаціях. За результатами виконаних досліджень опубліковано 17 наукових праць, з них 7 статей у фахових виданнях України, з яких 4 включені до міжнародних наукометричних баз, 1 публікація у наукових періодичних виданнях інших держав, публікацій за матеріалами конференцій – 7, додаткових публікацій – 3.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень. Результати дисертаційної роботи, наукові положення і висновки досить повно і коректно обґрунтовані з застосуванням сучасних загальнонаукових принципів та фундаментальних положень методології управління проектами.

У дослідженні використано загальнонаукові та спеціальні

методи дослідження, зокрема: системного аналізу при виявленні особливостей управління організаційними проектами у сфері обслуговування літаків та їх стейкхолдерів і ризиків; теорії стейкхолдерів з метою ідентифікації та аналізу учасників організаційного проекту у сфері обслуговування літаків; методу аналогій; PESTLE-аналізу для аналізу впливу оточення організаційного проекту у сфері обслуговування літаків; методу експертних оцінок та статистичного методу; теорії імовірностей для оцінки ризиків організаційного проекту у сфері обслуговування літаків.

Достовірність досліджень підтверджено апробацією основних положень на науково-практичних конференціях, публікаціями у наукових виданнях та впровадженням у практиці управління проектами у сфері обслуговування літаків в умовах поведінкової економіки на вітчизняних підприємствах

Практична цінність наукових результатів, рекомендації щодо їх використання. Практичне значення результатів роботи підтверджене впровадженням їх у процес управління організаційними проектами у сфері обслуговування літаків у товаристві з обмеженою відповідальністю «Авіакомпанія «Атласджет Україна», м. Київ, товаристві з обмеженою відповідальністю «Хендлінгова компанія «Авіасервіс», м. Бориспіль Київської області та Міжгалузевому науково-дослідному інституті проблем фізичного моделювання режимів польоту літаків Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ», м. Харків.

Сформульовані у дисертаційній роботі висновки і рекомендації можуть бути використані для розширення науково-практичної бази та подальшого розвитку методології управління проектами і

програмами у частині протиризикового управління організаційними проектами у сфері обслуговування літаків в умовах поведінкової економіки.

Особистий внесок здобувача. Виконані дослідження, наукові результати і висновки, які приведені в дисертації та виносяться на захист, отримані особисто здобувачем. Наукові положення, моделі і результати, які представлені у спільних роботах, розроблені здобувачем при особистій участі автора і відображені в переліку публікацій.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подана до захисту. Дисертація написана в науковому стилі викладення матеріалу, оформлена з використанням сучасних комп'ютерних технологій. Стель викладання матеріалів досліджень, наукових положень і висновків забезпечують доступність її сприйняття. Виклад ведеться коректно і конкретно.

Слід відзначити зауваження щодо оформлення дисертаційної роботи: 1). у підрозділі 1.1. на стор. 28 наведено "Структура та обсяг роботи". Згідно п. 5.2.1. "Вимогам до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій" загальна характеристика роботи наводиться тільки в авторефераті; 2). згідно п.13. Наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 "Вимоги до оформлення дисертації" обов'язковим додатком до дисертації є відомості про апробацію результатів дисертації з зазначенням форми участі. На жаль в дисертації відсутня інформація щодо форми участі здобувача при апробації матеріалів дослідження; 3). порушені вимоги до обсягу анотацій згідно п. 5.4 "Вимог до оформлення дисертацій та авторефератів": на вибір здобувача анотація англійською чи російською мовою повинна бути розгорнутою, обсягом 2 сторінки машинописного тексту, а дві

інші – обсягом до 0,5 сторінки машинописного тексту.

Зміст автореферату ідентичний основним положенням дисертації та свідчить про те, що задачі дослідження вирішені в повному обсязі.

Задачі та результати досліджень відповідають паспорту спеціальності 05.13.22 – управління проектами та програмами, за якою вона подається до захисту.

Зауваження щодо змісту дисертаційної роботи. У роботі визначені певні дискусійні положення та зауваження:

1. У першому розділі дисертації варто було б ґрунтовніше проаналізувати проблеми управління ризиками, пов'язаними зі стейкхолдерами організаційних проектів з обслуговування літаків.

2. Доцільно було б розтлумачити феномен поведінкової економіки з точки зору наведення пояснень, чи усі проекти, підприємства тощо існують у реаліях поведінкової економіки, чи поведінкова економіка є суто галуззю науки або сукупністю певних уявлень (як лібертаріанство, наприклад), з позицій якої у роботі робиться аналіз ризиків управління стейкхолдерами.

3. Загальний обсяг огляду літератури в першому розділі перевищує 20 % обсягу основної частини дисертації.

4. При посиланні PESTLE-аналіз, згадуються «соціальні» (стор. 65, 89, 107 та ін.) і «соціально-культурні» (стор. 74, 98) фактори. У чому полягає різниця між цими двома поняттями?

5. На жаль, при формуванні наукової новизни присутня тільки складова «яка дає змогу» та відсутні пояснювальні частини щодо «на чому засновано» та «відміна від існуючих».

6. Частка наукових публікацій з списку використаних джерел не мають посилань в тексті дисертації.

7. В особистому внеску здобувача на стор. 27 дисертації наведені посилання не належать здобувачу.

8.Порушені правила оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел для наступних робіт: 12, 24, 94, 105, 146, 154 та ін.

Наведені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації.

Загальні висновки щодо наукової якості дисертаційної роботи. Зміст дисертації Сепеди Гуамана Дієго Фернандо відповідає за формулою та напрямками досліджень паспорту спеціальності 05.13.22 – управління проектами та програмами.

Зміст автореферату відповідає змісту дисертаційної роботи. Публікації автора у повній мірі відображають результати досліджень. Повнота відображення результатів дисертаційних досліджень і вимоги щодо кількості публікацій відповідають встановленим вимогам. Дисертаційна робота оформлена із додержанням більшості необхідних вимог, прийнятних правил та норм.

Дисертаційна робота Сепеди Гуамана Дієго Фернандо є завершеним науковим дослідженням, у якому поставлено і вирішене актуальне науково-прикладне завдання створення та дослідження моделей та методів протиризикового управління стейкхолдерами організаційних проектів у сфері обслуговування літаків в умовах поведінкової економіки.

Одержані результати мають наукову новизну і практичне значення. Дисертаційна робота "Протиризикове управління стейкхолдерами організаційних проектів у сфері обслуговування літаків в умовах поведінкової економіки" відповідає вимогам пунктів 9, 11, 12, 13, 14 "Порядку присудження наукових

ступенів" затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 зі змінами, та іншими нормативними вимогами, які висуваються до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня, а її автор, Сепеди Гуамана Дієго Фернандо, заслуговує присудження наукового ступеня кандидата технічних наук зі спеціальності 05.13.22 – управління проектами та програмами

Доктор технічних наук, професор,
завідувач кафедри управління проектами
в міському господарстві і будівництві
Харківського національного університету
міського господарства імені О.М. Бекетова

І.В. Чумаченко

Підпис І.В. Чумаченка заведуючого,

Підпис [Signature] заведуючого

03.09.2020